

Останній політ. Останній політ

КУПИТИ

Про книгу

Клер Кук, дружина майбутнього сенатора, давно готувала втечу від свого жорсткого, деспотичного й безжалісного чоловіка. Тож коли в аеропорту незнайомка запропонувала їй обмінятися квитками, жінка вирішує ризикнути. Клер потрапляє в чужий будинок і саму тьму чужої таємниці. Та чи вистачить їй сили на рішучі дії? Неймовірно напружений роман із динамічним сюжетом натхненно оповідає історії двох сильних жінок, які одного дня вирішили повернути собі своє життя.

ДЖУЛІ КЛАРК

ОСТАННІЙ ПОЛІТ

ФАБУЛА
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

ВІДГУКИ ПРО РОМАН «ОСТАННІЙ ПОЛІТ»

В «Останньому польоті» зібрано все, що читачу потрібно: захоплива, напружена історія, заповзяті, вразливі персонажі; моторошна й несподівана кінцівка, що лишить післясмак.

*Еймі Моллой, авторка бестселера
«Ідеальна мати» за версією The New York Times*

Я — прихильниця напружених сюжетів із лейтмотивом катастрофи літака, а Джулі Кларк підживлює ажіотаж, і навіть більше у своєму «Останньому польоті». Розпочинає Кларк із родзинки, хутко розвиває фабулу й спритно поєднує дві, здавалося б, окремі історії в клубок однієї парадоксальної й захопливої подорожі. Бездоганий синтез чудової прози і надзвичайної напруги, а кінцівка, гарантую, застане зненацька.

*Кімберлі Бель, авторка міжнародних бестселерів
«Люба дружина» й «Подружня брехня»*

Жіночий образ посідає центральне місце в трилерах «Пуститися берега» й «Коханець мій, ворог мій». А в «Останньому польоті» маємо те все: оригінальні персонажі, динамічний виклад й хитромудрі повороти — та ще й в одному вибуховому флаконі!

*Венді Вокер, авторка національного бестселера
«Ніч напередодні»*

«Останній політ» Джулі Кларк — приголомшливий: переконлива й заплутана, продумана розповідь, сповнена інтриги й деталізованих

характерів двох кардинально різних жінок, які опинилися на роздоріжжі. З такою жагою я ще не гортала сторінок!

*Кетлін Барбер, авторка романів
«Правду кажуть» та «Слідуй за мною»*

«Останній політ» кине вас головою вперед у бурхливі історії двох жінок, що відчайдушно тікають від свого поточного існування. Джулі Кларк без зусиль переплітає їхні розповіді й вивершує сповнений гостроти й напруги роман, що абсолютно виправдовує очікування. Зробіть собі послугу й придбайте примірник!

*Ліз Фентон та Ліза Стейнке, авторки книжки
«Дві Ліли Беннетс»*

Приготуйтеся вхопитися за підлокітники крісла. То — фантастичний трилер про реальних людей, що зіткнулися з непереборними викликами. Захопливий, зворушливий, напружений — «Останній політ» лишиться з вами ще надовго після прочитання. Джулі Кларк написала вибуховий роман.

*Рене Денфельд, авторка міжнародних бестселерів
«У пошуках зниклої» та «Дівчинка-метелик»*

*Присвячую всім жінкам, що розповіли.
Байдуже де — перед комісією Конгресу,
у прямому ефірі на телебаченні чи в порожньому офісі з відділу
персоналу — ми тебе чуємо.
Ми тобі віримо.*

ПРОЛОГ

Аеропорт ім. Джона Ф. Кеннеді, Нью-Йорк
Вівторок, 22 лютого
День катастрофи

Термінал 4 кишить людьми — довкруг міцний запах мокрої вовни й авіаційного пального. Я чекаю на неї одразу ж за розсувними дверима — крижаний зимовий вітер студить щоразу, як вони розчиняються, а я намагаюся уявити приємний пуерто-риканський бриз із запахом гібіскусу й морської солі. М'яка іспанська з акцентом вирує, наче суховій, і заслоняє мене від тої, іншої версії мене.

З вулиці щоразу чутно, як літаки зі свистом здіймаються в небо, а всередині гучномовець шипить своїми спотвореними оголошеннями. Десь позаду старша пані розмовляє гострою, переривчастою італійською. Та я не відводжу погляду від узбіччя, мої очі, вишукуючи її, прикуті до переповненого людьми тротуару біля летовища, я покладаюся на неї, вірю, що вона таки прийде.

Про неї знаю лише три факти: як звати, зовнішній вигляд і те, що її рейс вилітає цього ранку. Моя перевага — про мене їй невідомо геть нічого. Борюся з відчуттям паніки, що можу її якось упустити. Що вона, може, уже відлетіла, а разом з нею — моя можливість вислизнути в нове життя.

Люди зникають щодня. Он чоловік, що стоїть у черзі до «Старбакса» — купує останню каву перед тим, як сісти у своє авто і чкурнути геть,— а сім'я його буде побиватися. Чи он та жінка, що сидить на задньому сидінні автобуса «Грейгаунд»,— зирить у вікно, а вітер жбурляє пасма її волосся на обличчя, стираючи ту історію, яку нема сил продовжувати. Ви можете не знати, а проживати з кимось останні хвили разом.

Та лиш дециця насправді роздумує над тим, як складно це — узяти й зникнути. Аби знешкодити навіть найменший слід, варто обдумати

КЛЕР

Понеділок, 21 лютого
За день до катастрофи

— Данієль,— кажу я, коли заходжу в невеликий офіс, суміжний із нашою вітальнею.— Повідом містера Кука, що я йду в спортзал.

Вона відривається від комп'ютера, і я бачу, як її погляд застигає на синцях на моєму горлі, які приховує товстий шар косметики. Похапцем прикриваю шарфом, знаю, що вона й не питає. Вона ніколи не питає.

— У нас о четвертій зустріч у Центрі грамотності,— відказує вона.— Ти знову спізнишся.— Данієль стежить за моїм календарем і вираховує похибки, і, гадаю, вона перша повідомить, чи я вчасно прибула на зустріч, а чи скасувала наради, що їх мій чоловік, Рорі, вважає важливими. *Якщо хочеш балотуватися в Сенат, не маєш права помилятися, Клер.*

— Дякую, Данієль. Але я, як і ти, теж умію слідкувати за календарем. Будь ласка, завантаж документи з останньої зустрічі й підготуй їх до роботи. Там зустрінемося.

Підтюпцем крокую з кабінету, чую, як вона тягнеться за слухавкою, і на мить спотикаюся — розумію, що можу цим привернути небажану увагу.

Людям завше цікаво, як це — вийти заміж за одного з членів сімейства Куків, другої після Кеннеді політичної династії. Замість відповідей розводжуся про наш фонд — краще зосереджуватися на роботі, аніж чутках. Про грамотну ініціативу й реформу водопостачання в країнах третього світу, програми наставництва середмістя, дослідження раку.

Те, у чому не можу зізнатися — то особисте,— постійна боротьба за пошук хоч якоїсь приватності. Навіть у нашому домі завжди присутні люди. Помічники. Особство, хто готує для нас і прибирає. За кожен квадратний дюйм, аби назвати його своїм, і кожну вільну хвилину

доводиться боротися. Нікуди сховатися від пильного нагляду співробітників Рорі — усі вони віддані працівники родини Куків. Десять років у шлюбі — а я все ще порушниця. Аутсайдерка, що потребує нагляду.

Я навчилася робити так, щоб ніхто нічого не бачив.

Тренажерний зал — одне з небагатьох місць, у яке не загляне Даніель разом зі своїми списками й розкладами. Тут я зустрічаюся з Петрою — єдиною подругою, що залишилася з мого давнього минулого, до зустрічі з Рорі, і з якою він не заборонив спілкування.

Бо, як гадає Рорі, Петри не існує.

Коли заходжу в тренажерний зал, Петра вже там. Переодягаюся в роздягальні. Поки піднімаюся сходами до ряду бігових доріжок, Петра ступає на долівку й бере чистий рушник із купи інших. На хвилю зустрічаємося поглядами, а коли я тягнуся за рушником, вона відводить очі.

— Непокоїшся?

— Мучуся,— відказую, обертаюся й рушаю геть.

Протягом години — не зводжу погляду з годинника — я бігаю, а коли рівно о другій тридцять з рушником довкруг тіла запливаю в сауну, м'язи горять від виснаження.

Повітря густе від пари, і я всміхаюся Петрі — обличчя її почервоніло від жару, сидить сама на верхньому приполку.

— Ти пригадуєш місис Морріс? — запитує вона, коли сідаю поруч. Усміхаюся, вдячна за можливість поринути в спогади тих, простіших часів. Місис Морріс учила нас ув одинадцятому класі, й Петра ледь не провалила іспити.

— Ти щодня цілісінький місяць займалася зі мною,— веде вона далі.— Коли хтось із дітей боявся підійти до мене чи Ніко через нашого батька, ти не відцуралася й попіклувалася про те, щоб я закінчила навчання.

На дерев'яній лаві обертаюся обличчям до неї:

— Так кажеш, наче ви з Ніко були ізгоями. Але ж ви мали друзів.

Петра хитає головою.

— Те, що люди добре ставляться до тебе через те, що твій батько — російська версія Аль Капоне, не означає, що вони з тобою товаришують.

Ми вчилися в елітній школі в Пенсільванії, де діти й онуки добірного товариства розглядали Петру з її братом Ніко як щось самотнє й, наче за викликом, кидалися до них, щоб зрозуміти, наскільки близько зможуть дістатися, та ніколи не наважувалися просочитися в їхнє життя цілком.

Тож ми утворили тріо ізгоїв. Петра й Ніко пригрозили, щоб ніхто не насміхався з моєї вживаної форми чи старенької «хонди», у якій мама зазвичай везла мене, а та деренчала бруківкою, відригуючи вихлопні гази на своєму шляху. Наглядали, щоб я не їла наодинці, й тягнули із собою на шкільні події, які я так чи інак пропустила б. Вони опинилися поміж мною та іншими дітьми — тими, хто кидав жорстокі, різкі зауваження про те, що я начебто лише учениця на стипендії, надто бідна простолюдінка, аби увійти в їхнє коло. Коли в мене не було друзів, Петро й Ніко замінили мені їх.

Це здавалося фатумом — той день, коли два роки тому я зайшла в зал і переді мною постала Петра, мов примара з минулого. Та я була не тією самою, яку із часів школи пам'ятала Петра. Змінилося надто багато. Довелося роз'яснити безліч моментів із життя та втрати на

шляху. Та я уникала її погляду, поки Петра очима впивалася в мене, вимагаючи поглянути на неї у відповідь. Зізнатися їй.

Коли скінчилося тренування, я рушила до роздягальні, сподіваючись сховатися в сауні, поки Петра не піде. Та коли ступила туди, дівчина вже сиділа там. Так, наче завше планувала зустріч.

— Клер Тейлор,— гукнула вона.

Почувши своє старе прізвисько, я мимоволі всміхнулася. Тон і тембр голосу Петри, у якому все ще відлунювала російська інтонація, що нею послуговувалися вдома, змусив поринути в спогади. Я миттю перевтілилася в давню себе, а та особа, що роками культивувала себе як глянцеvu і невпізнану дружину Рорі, ховаючи таємниці під твердою кригою, зникла.

Розпочинали неспішно, вели невибагливі бесіди, що швидко переросли в особисті саме тоді, як пригадували роки з останньої зустрічі. Петра не вийшла заміж. Натомість дрейфувала життям, а підтримував її брат, що тепер очолював сімейний бізнес.

— А ти? — спитала мене, вказуючи на мою ліву долоню.— Заміжня?

Крізь завісу пари я придивилася до неї, здивована тим, що вона нічого не знає.

— За Рорі Куком.

— Вражає,— відказала Петра.

Очікуючи того, що вона, як і решта, питає зараз про справжню долю Меггі Моретті — те ім'я назавжди асоціюватиметься з моїм чоловіком — дівчину, про яку ніхто нічого не знав, а потім усі знеславили тільки тому, що колись вона закохалася в Рорі, я відвернула погляд. Та Петра лише відкинулася на спинку лави й промовила:

— Бачила, як він давав інтерв'ю Кейт Лейн на Сі-ен-ен{1}. Для фонду постарався блискуче.

— Рорі дуже переконливий.— Відповідь правдива, коли б комусь захотілося копнути глибше.

— Як поживають мати й сестра? Вайолет, певно, уже закінчила коледж.

Цього запитання я боялася. Втрата їх, попри те, що сплигло чимало часу, й досі мені боліла.

— Вони загинули в автокатастрофі. Вайолет тільки-но одинадцять виповнилося,— пояснювала коротко. Дощовий вечір п'ятниці. П'яний водій, що пропустив знак «Стоп». Зіткнення, у якому загинули обидві відразу.

— Ох, Клер,— зітхнула Петра. Вона не розкидалася банальними фразами й не змушувала мене перефразовувати сказане. Натомість просто сиділа поруч і дозволила мовчанці поглинути моє горе, розуміючи, що жодне слово не зменшить того болю.

То було нашим ритуалом — щодня після тренувань зустрічатися в сауні. Петра знала, що через її сім'ю нас не повинні бачити разом. Ще до того як з'ясувати, що я таки утну, ми були обережні — рідко спілкувалися телефоном і жодного разу не скористалися електронною поштою. Та в сауні ми відродили нашу близькість, відновили колишню довіру, пригадуючи дружбу, що роками рятувала в середній школі.

Петрі не треба було багато часу, щоб зрозуміти, що я приховую.

— Тобі краще його кинути, знаєш? — якось сказала вона через кілька місяців після нашої першої зустрічі. Вона саме розглядала синець вище ліктя на моїй лівій руці — наслідок сварки з Рорі двома ночами раніше. Попри спроби приховати докази — чи то рушник намотаю вище грудей, чи накину на шию, а кінець його вкриває плечі,— Петра мовчки розглядала, як агресія Рорі розростається моєю шкірою.— А то не перший.

Прикрила синець рушником, не бажаючи викликати в ній співчуття.

— Я вже пробувала. Десь п'ять років тому.

Вірила, що звільнитися з подружнього життя можливо. Приготувалася до бою, усвідомлюючи, що буде складно й дорого, та гадала, що жорстока поведінка стане рушійним важелем. *Дай мені те, чого я хочу, і я продовжуватиму мовчати про те, хто ти є.*

Та не так сталося, як гадалося.

— Виявилося, що жінка, якій я довірилася і яка хотіла мені допомогти — дружина одного давнього приятеля Рорі.

І коли показався Рорі, її чоловік відчинив двері та впустив його — поруч Рорі він нагадував старого хлопчика — тож вони загадково потиснули один одному руки, та й по всьому. Рорі наплів їм, що я страждаю на депресію та працюю з психіатром, і, певно, настав час для стаціонарного лікування.

— Він хотів тебе запхнути силою?

— Натякнув, що все може бути дедалі гірше.

Решту Петрі не розповіла. Те, як ми прийшли додому, а він з усієї сили жбурнув мною об мармурову стільницю на кухні, і я зламала два ребра. *Твій егоїзм вражає. І ти хотіла зруйнувати все те, над чим працював — кампанії матері,— лиш через те, що у нас сварки. Усі пари, Клер, сваряться.* Він скинув долонею довкруг на вишукані прилади, дорогі стільниці й відказав: — *Глянь! Що ще тобі треба? Ніхто тебе не пожаліє. Ніхто навіть не повірить тобі.*

І то була чиста правда. Людям хотілося, аби Рорі був тим, ким його вважали: харизматичним сином прогресивної і улюбленої сенаторки Марджорі Кук. Я не могла розповісти нікому того, що він зробив зі мною, бо байдуже, що я говоритиму чи як голосно волатиму, а мої слова потонуть у Любові, що її кожен плекає до єдиного сина Марджорі Кук.

— Люди ніколи не побачать того, що бачу я,— нарешті мовила я.

— Справді віриш у це?

— Гадаєш, країна кинулася б підтримувати Керолін Бессет{2}, яка б виступила зі звинуваченнями Дж. Ф. Кеннеді-молодшого в побитті?

Петра витріщається:

— Жартуєш? Це ж ера #Ятеж{3}. Гадаю, люди стали би догори дригом, але повірили їй. Вони б, імовірно, узялися за нові випуски в шоу «Фокс»{4} і Сі-ен-ен, лиш би обговорити це.

Я ледь чутно розсміялася.

— В ідеальному світі я б притягнула Рорі до відповідальності. Але сил немає братися за такий бій. Такий, що триватиме роками, що просочуватиметься в усі куточки мого життя й зітре все хороше, що могло б трапитися. Просто хочу звільнитися від цього. Звільнитися від нього.

Боротися з Рорі — наче крок у прірву з вірою, що врятують щедрість і співчуття інших. Я купу років прожила з людьми, які з посмішкою на устах спостерігали за моїм падінням так, наче тоді могли зблизитися з Рорі. У цьому світі гроші й влада — еквівалент імунітету.

Я глибоко вдихнула й відчула, як пара вривається до найглибших закутків.

— Якщо кину його, то треба буде зробити так, щоб він мене ніколи не знайшов. Глянь, що трапилося з Меггі Моретті.

Краї лиця Петри розмазала пара, що клубочилася між нами, та я помітила її орлиний погляд.

— Гадаєш, він якось замішаний?

— Не знаю, чому вже вірити,— відповіла я.

Протягом наступного року ми з Петрою склали план, організувавши моє зникнення краще, ніж балетний номер. Послідовність подій спланована так бездоганно, що на похибку не було ні секунди, тож тепер я сиджу, а до початку втілення залишаються лічені години. Шипіння пари клубочиться навколо, Петра — темна тінь на кедровій лавці поряд.

— Зранку все надіслала? — питаю її.

— Із позначкою «особисто», вислала ФедЕксом{5}. Прибуде до готелю завтра.

Не могла ризикнути сховати заощаджене вдома, де кожен — покоївки, або й гірше, Даніель — змогли б знайти. Тож Петра забрала все — сорок тисяч доларів Рорі й документи з новим іменем, що їх, дякувати Богу, підробив Ніко.

— Нова урядова технологія ускладнює процес їх виготовлення,— повідомив він тоді, коли того дня заїхала до нього. Ми сиділи у вітальні за обіднім столом у його громіздкому будинку на Лонг-Айленді. Тепер перевтілювався в красеня з дружиною та трьома дітьми. Й охоронцями — двома біля закритого під'їзду, а інших двійко охороняли його вхідні двері. Спало на гадку, що Рорі й Ніко не такі вже й різні. Обидва — обрані сини, що їх з новими правилами й положеннями підштовхнули тягнути за собою сім'ю у двадцять перше століття. Обидвом був властивий більший порив до змін, аніж у попереднього покоління — лиш би не втратити того, що вже є.

Ніко підсунув мені товстий конверт, і я розкрила його, вийнявши звідти новесеньке водійське посвідчення штату Мічиган і паспорт на ім'я Аманди Бернс з моїм обличчям. Переглянула решту: картку соціального страхування, свідоцтво про народження й кредитку.

— Зможеш робити із цим усе, що заманеться,— відказав Ніко й узяв водійське посвідчення, навівши його під освітлення, щоб мені було видно голограмне тиснення на поверхні: — Голосувати. Сплачувати

податки. Заповнювати форму W-2{6}. Ці документи — високого зразка, і мої хлопці — найкращі. Є ще один, якому під силу виконати таке замовлення, та живе в Маямі.— Ніко простягнув кредитку — рахунок Сітібанку з моїм новим іменем.

— Минулого тижня рахунок відкрила Петра, тож заяви надішлють на її адресу. Стане звичкою — і можна все змінити. Чи ж викинути цю картку й отримати нову. Просто з обережністю. Ти ж не хочеш, щоб хтось викрав твою ідентичність?

Його розсмішив власний жарт, і переді мною постав той хлопчик з минулого, що сидів біля нас із Петрою та, смакуючи сендвічем, міркував над домашнім з математики — на обличчі вже тоді намалювалася прийдешня ноша.

— Дякую, Ніко,— передала йому конверт із десятима тисячами доларів — тією невеличкою сумою, що вдалося вициганити завдяки бізнесу й накопичити за шість місяців. То там сто доларів. Потім ще двісті. Коли змогла — повертала готівкою, підкидаючи купюри щодня в шафку Петри, щоб вона зберігала доти, доки не настане час.

Лице відразу посуворішало.

— Ти маєш знати: коли щось трапиться, я тобі нічим не допоможу. І Петра не врятує. У твого чоловіка такі зв'язки, що моє життя — і Петри теж — може бути в небезпеці.

— Я знаю,— відповіла я.— Ти й так зробив задосить, тож я вдячна.

— Справді. Достатньо однієї тоненької нитки, що може відстежити твоє старе життя в новому.— Він впився поглядом у мої очі й затримав його.— Ти можеш і не повернутися. Ніколи. У жодному разі, нізащо.

— Літак Рорі відлетить близько десятої,— кажу Петрі зараз.— Пам'ятаєш про мій лист? Не хочу переписувати його на бланку готелю за десять хвилин до виїзду.

Вона киває:

— З іншими речами. З адресою та печаткою, готовий до відправлення з Детройту. Що ти написала?

Згадую години в муках, численні версії, що провела за написанням того листа, який міг би унеможливити будь-яку спробу Рорі віднайти мене.

— Написала, що йду і що цього разу він нізащо мене не знайде. Щоб публічно оголосив про наше розставання, повідомив, що трапилося це за взаємною згодою і що я не збираюся заявляти про це привселюдно чи давати інтерв'ю для ЗМІ.

— За тиждень до того, як він висуне свою кандидатуру до Сенату.

Усміхаюся:

— Мала чекати до кінця?

Коли я накопичила достатньо грошей на новий початок, стала підшукувати найкраще місце для виїзду. Вивчила наш гугл-календар з майбутніми подіями, вишукуючи поїздку, на яку б погодилася сама, зосереджуючись на містах поблизу канадського й мексиканського кордону. Відшукала таке в поїздки в Детройт. То був запланований візит до незалежної громадської школи соціальної справедливості «Громадяни світу», фінансованої Фондом сімейства Куків. Післяобідня екскурсія школою, відтак — вечеря зі спонсорами.

Відкидаюся на спинку лавки і вглядаюся в стелю, сховану парою, та пригадую деталі плану.

— Там будемо близько полудня. Шкільний захід розпочинається о другій, тож подбаю про те, щоб перед тим поселитися в готелі й, отримавши пакунок, сховати його в безпечному місці.

— Зателефонувала у фірму прокату автомобілів. Вони очікують, що сьогодні близько опівночі Аманда Бернс візьме в оренду компактний

автомобіль. Зможеш узяти таксі?

— Біля того готелю є «Гілтон». Тож зможу взяти звідти.

— Переживаю, щоб хтось не побачив, як ти тікаєш із валізою посеред ночі. І не пішов за тобою. Чи зателефонував Рорі.

— Не беру валізу. Купила досить великий рюкзак для змінного одягу й грошей. Решту залишаю — навіть гаманець і сумочку.

Петра киває.

— Якщо треба, я забронювала кредиткою номер у Торонто «Дабл Ю». Там чекатимуть.

Заплющую очі, від спеки паморочиться у голові. Чи, може, від того, що доводиться шліфувати кожну деталь. Не можна припуститися жодної помилки.

Відчуваю, як спливають хвилини. Підштовхують до секунди, коли зроблю перший крок до низки інших кроків — незворотних. Якась частина хоче забути. Поїхати в Детройт, на подію до школи й повернутися додому. Проводити більше часу в сауні з Петрою. Та це мій шанс нарешті вибратися звідси. Будь-які теперішні варіанти — це ніщо порівняно з тим, що Рорі оголосить про свою кандидатуру до Сенату.

— Час іти,— тихо вимовляє Петра, і я знову розплющую очі.

— Ти не уявляєш, наскільки я тобі вдячна,— кажу їй.

— Колись лише ти товаришувала зі мною. Не дякуй. Це я тобі дякую, — каже вона.— Тепер настав твій час бути щасливою,— міцніше затулюється рушником, і я крізь пару бачу, як сяє її усмішка.

Не віриться, що це востаннє сидимо тут. Востаннє розмовляємо. Ця кімната правила нам за сповідальню — тиху й тьмяну, оповиту лиш нашими приглушеними голосами з планами про мою втечу. Хто ж сидітиме тут з нею завтра? Чи післязавтра?

Відчуваю невідворотність від'їзду, те, що він таки настане, і роздумую, чи варте воно того. Чи стане краще. Незабаром Клер Кук зникне, лискучі клаптики її фасаду тріснуть і розпадуться. І поняття зеленого не маю, що ж залишиться там, під ним.

Тридцять три години — і мене нема.

КЛЕР

Понеділок, 21 лютого
За день до катастрофи

Спізнившись на п'ятнадцять хвилин, зустрічаюся з Данієль біля офісу Центру грамотності.

— Ані слова,— попереджаю її, утім знаю, що Рорі вона певне разів зо три написала.

Зникає у дверях, веде мене до загальної зали, призначеної для бесід про книжки й майстер-класів з письменництва. Тут зараз людно: рояться студенти й викладачі. Уявляю, коли б то був Рорі — поки крокував, хвиля схвильованого бурмотіння охопила б спочатку перші ряди, потому брижами покотилася б до задніх сидінь. Та жоден навіть не гляне на мене. Без Рорі я безлика — як зайшла, так і зникла. Непримітна. І незабаром ця властивість стане перевагою. Минаю їх і піднімаюся сходами на другий поверх, де розташовані адміністративні офіси Центру міста, відтак заходжу в невеличкий конференц-кабінет, у якому вже повно люду.

— Рада вас бачити,— розпливається привітною усмішкою директорка.

— І я вас, Аніто. Розпочинаємо? — Сідаю на своє місце, Данієль — одразу ж позаду. Нарада розпочинається з обговорення питання про щорічний збір коштів через вісім місяців. Важко вдавати захоплення стосовно події, що трапиться після того, як зникну. Згадка про наступну нараду мене веселить. Приглушена розмова про те, як я кинула Рорі, як ніколи не промовила й слова про якісь незгоди, під час цієї наради всміхалася, відтак — зникла. *Куди ж вона пішла? Людина не може просто так покинути таке життя й розчинитися як пшик. Чому ніхто не може її знайти? Хто з них першим згадає про Меггі Моретті? Озвучить те запитання, що завше, хоч на коротку мить, маячить їм у голові: «Гадаєте, вона справді його кинула, чи щось трапилося?»*

Про Меггі Моретті Рорі розповів мені на третьому побаченні.

— Усі постійно запитуюсь, що ж трапилося,— говорив він, відкинувшись на сидіння й схрестивши ноги.— Від початку до кінця то була трагедія, яка, гадаю, ще й досі мене мучить.— Узяв келих і, перш ніж ковтнути, збовтав у ньому вино.

— Ми сварилися безупинно, й Меггі хотілося спокійної подорожі на вихідні. Аби возз'єднатися й без гомону міста поговорити як слід. Та нічого не змінилося; ми просто товкли воду в ступі, тільки вже в іншому місці.— Голос його стихав, гомін ресторану вщухав. Те, як він говорив — емоції в голосі,— видавалося таким чітким і справжнім. Мені й на гадку не спало, що він може брехати.

— Зрештою мені набридло, і я пішов. Скочив у авто й повернувся до Мангеттену. За кілька годин наші сусіди з півночі Штату зателефонували дев'ять один один, бо в будинку почалася пожежа. Її знайшли скарлючену на сходовому майданчику. Я поняття не мав, що щось трапилося, поки наступного ранку мені не подзвонили з поліції. Про це не писали в газетах, та коронер знайшов дим у її легенях — ознака того, що, коли почалася пожежа, вона була жива. Ніколи не прощу собі того, що тоді пішов. Міг її врятувати.

— Чому вони думали, що ти причетний?

Він здригнувся.

— Скандальність історії. Я розумію і не бурчу на ЗМІ, та мій батько ніколи не пробачить «Нью-Йорк таймс». То було щастя — що мати не зіткнулася з тим, бо вона вже не серед живих і їй не довелося перейматися тим, як трагедія вплине на її виборчу кампанію.

Мене здивувала гіркота, з якою він говорив, та йому вдалося хутко її придушити:

— Справжня ганьба в тому, що тепер пам'ять про Меггі перекручена. Через мене весь світ знає її ім'я суто з неправильних причин. Як вона померла, а не як вона жила.

Кинув понурий погляд у вікно біля нашого столика. За ним у м'якій мжичці виблискувала нью-йоркська вулиця, її світла мерехтіли в темряві, мов самоцвіти. Тоді він відірвав погляд і хильнув келих.

— Я не ображаюся на поліцію за її роботу. Розумію, що вони роблять так, як треба. Мені пощастило, що перемогла справедливість, бо так трапляється не завжди. Та пережите мене сколихнуло.

З'явився офіціант, очікуючи паузи в розмові, щоб посунути до Рорі чорну рахівницю із чеком, а той усміхався так тепло й чарівно, що серце моє розривалося навпіл: хотілося понад усе на світі, щоб він кохав мене так, як колись Меггі Моретті.

— Місис Кук, бажаєте знову головувати на Тихому аукціоні? — Директорка Літературного Центру міста, Аніта Рейнольдз, приглядається до мене з-за довгого столу.

— Авжеж, — кажу я. — Зустріньмося в п'ятницю й визначмо, хто розпочне відповідати за пожертви. Запланувала невеличку поїздку в Детройт, та маю до того часу повернутися. О другій? — Вона киває — я вписую подію в гугл-календар і розумію, що це одразу ж вигулькне і в айпаді Данієль, яка всілася позаду, і на домашньому комп'ютері Рорі. Це деталі, які забути не можу: призначення зустрічей, замовлення квітів, створення планів на майбутнє, у якому не житиму. Деталі, що зметуть сліди й змусять кожного вірити, що я — вірна дружина, віддана численним важливим передумовам, що підтримують Фонд родини Куків.

Тридцять одна година.

Коли повертаюся додому, мчу нагору, щоб переодягнутися, й помічаю, що, поки я була в спортзалі, Даніель змінила вміст сумки. Той трендовий одяг, що його полюблюю, зник, натомість де не взялися — більш консервативні костюми й триднюмові{7} підбори, що так подобаються Рорі.

Замикаю двері спальні й заходжу в гардеробну в пошуках пари високих чобіт, виймаю нейлоновий рюкзак, за який розраховалася готівкою в магазині спортивних товарів минулого тижня. Приплюснувши його, просуваю під підкладку моєї валізи. Зі схованок зношу вкупі одяг, який беру із собою, і пакую його. За фігурою пуховик, кілька футболок на довгий рукав і бейсбольну кепку з ініціалами Нью-Йоркського університету, що її купила нещодавно, аби приховати обличчя від камер спостережень готелю. Витягаю улюблені джинси з полиці й суну під усе те, що Даніель запакувала для події. Якраз достатньо, щоб пережити кілька днів. Та й ніхто не помітить відсутність кількох речей з моїх гардеробних шухляд і шафи. Застібаю сумку, ставлю біля дверей і сідаю на ліжко, насолоджуючись самотністю в зачиненій кімнаті.

І досі дивуюся, як опинилася тут. Так далеко від дому, від образу тієї, що завше вирував в уяві. У вассарському дипломі з історії мистецтва зазначено «Сумма кум ляуде»{8}. Отримала омріяну роботу в «Крістіз»{9}.

Та ті роки були важкими й самотніми. Я наче заціпеніла, борсаючись у тому, аби залишатися на плаву відтоді, як померли мати і Вайолет, а коли закохалася в Рорі — прокинулася. Він розумів мою втрату, бо сам ніс на плечах тягар горя. Один із тих, кому відомо, як спогади можуть підкрадатися й чавити тебе до останнього вдиху. Без слів. Коли єдине, що лишалося, — це чекати, допоки біль не спаде, мов хвиля, що дозволить пливати далі.

За зачиненими дверима чую людські голоси в коридорі, нерозбірливий шепіт. Напружуюся, очікуючи того, що спробують зайти, готуюся до лекцій про зачинені двері. *Клер, вони не можуть виконувати свою*

роботу, якщо будеш зачинятися у всіх кімнатах. Знизу чутно, як рипають входні двері, і голос Рорі зринає на другий поверх. Я поправляю волосся й рахую до десяти, намагаючись стерти сліди тривоги та занепокоєння на своєму обличчі. Залишилася ніч, і цю частину треба відіграти бездоганно.

— Клер,— гукає з коридору.— Ти вдома?

Глибоко вдихаю та відчиняю двері спальні:

— Так,— гукаю.

Двадцять вісім годин.

— Як ся має Джошуа цього семестру? — питається Рорі нашого шеф-кухаря Норми, поки та за вечерею розливає по келихах вино.

Норма всміхається й примощує пляшку вина на столі біля Рорі:

— Чудово, а втім, хотілося б почути більше новин від нього.

Рорі гигоче і надпиває вина, киває на знак схвалення:

— Боюся, так воно й є. Перекажіть йому, я сподіваюся, що він і цього семестру потрапить у список декана.

— Авжеж, сер. Дякую. Ми щиро вдячні.

Рорі відмахується від її слів:

— Мене це робить щасливим.

Уже давно Рорі вирішив оплачувати навчання в коледжі дітям та онукам нашого домашнього персоналу. В результаті всі вони безмежно віддані йому. Воліють не помічати, коли наші сварки переростають у крик, чи коли я плачу у ванні.

— Клер, покуштуй оце вино. Воно неймовірне.

Я знаю, як це — не погодитися з ним. Яюсь, коли тільки-но побралися, я сказала: — Смакує, як ферментований виноград.

Вираз обличчя Рорі залишався байдужим — так, наче недочув моїх слів. Та тоді підняв мій келих зі столу, простягнув його у витягнутій руці й випустив на підлогу, де той розбився — червоне вино розпливлося по деревині й потекло до дорогого килима під столом. Почувши, як розбилося скло, з кухні вибігла Норма.

— Клер така незграба,— мовив він, прихилившись до мене й стиснувши мені долоню.— Саме за це я її і кохаю.

Норма, зігнувшись й витираючи безлад, глянула на мене, дивуючись, як мій келих міг приземлитися за три фути{10} від столу. Я мовчала, не в змозі промовити й слова, поки Рорі, наче нічого й не трапилося, взявся до вечері.

Норма з мокрими рушниками зникла на кухні, відтак повернулася з іншим келихом і знову налила вина. Коли та пішла, Рорі відклав виделку й сказав:

— Пляшка вина коштує чотириста доларів. Куштуй краще.

Зараз, поки Рорі незмигно витріщався й чекав, я сьорбнула, намагаючись посмакувати нотки дубового дерева чи вловити акцент ванілі, про які згадував Рорі,— даремно.

— Смачно,— протягнула я.

Післязавтра питиму лише пиво.

Після вечері рушили до кабінету Рорі, аби обговорити стратегію промови, що її маю озвучити на завтрашній вечері. Ми сидимо лицем до лиця за його столом, мій ноутбук тримається на колінах, а промова розгорнута в гугл-документі з доступом. Рорі надає перевагу цій

платформі. Він використовує її для всього, бо так має доступ переглянути все, над чим працює кожен із нас будь-якої хвили. Коли сиджу над документом, бачу раптом, як його профіль маячить на моєму екрані, тож знаю, що він тут і слідкує за мною.

А ще саме так, без створення якихось файлів, з ним спілкується його особистий асистент Брюс. У документі з вільним доступом вони можуть писати те, про що не хочуть зазначати в електронних листах, текстових повідомленнях чи телефоном. Роками бачила й чула лиш уривки. *Лишив тобі нагадування про це в доці. Або ж: Перевір док, там розмістив оновлення, що закортить прочитати.* У доці обговорюватимуть моє зникнення, висуваючи гіпотези про те, куди ж я втекла, і, либонь, окреслюватимуть схему того, як мене дістатися. То наче приватна кімната, до якої мають доступ лише Рорі з Брюсом і в якій можуть вільно базікати про те, що належить лише їм.

Я повертаюся до реальності, трохи розпитую про людей, з якими розмовлятиму, розводжуся про успіх події. Брюс тулиться в кутку кабінету, працює за ноутбуком, і поки ми розмовляємо, додає наші коментарі в промову — спостерігаю за ним через свій екран, от і курсор з його іменем, слова, мов зачакловані, з'являються самі собою. Поки відписує, роздумую, наскільки добре він знає, що Рорі зі мною робить. Брюс зберігає кожну таємницю мого чоловіка. Не вірю, що йому нічого не відомо.

Коли закінчили, Рорі каже:

— Вони спитають тебе про пресконференцію, заплановану на наступний тиждень. На жодні запитання не відповідай. Просто всміхайся й тороч про джерела організації.

Підготовка до оголошення кандидатури Рорі була нестерпною. Що кілька днів долинають чутки, безліч спекуляцій у ЗМІ про те, як Рорі топчеться на тому місці, де спинилася його мати.

Марджорі Кук прославилася своїми навичками ведення двопартійних переговорів, талантом схилити найбільш претензійних і консервативних сенаторів до більш поміркованої політики. Ще

задовго до Гілларі{11} чи навіть Джеральдін Ферреро{12},
подейкували й про президентські вибори. Та коли Рорі вчився на
першому курсі коледжу, Марджорі померла від раку товстої кишки,
назавжди залишивши по собі в серці подобу матері, сповнену
незгасимим поєднанням беззахисності й образ, що часто вирували,
спалюючи тих, хто з дискусіями про політичне майбуття намагався
поставити матерів на перший план.

— А як же деталі щодо пресконференції? — питаю я, кинувши краєм
ока на те, як Брюс прибирає свої речі зі столу, готуючись іти додому.
Ручки — у верхню шухляду. Ноутбук — у сумку, щоб забрати із
собою. Коли Брюс виходить, Рорі всідається, схрещує ноги.

— Як минув день?

— Добре.— Ліва нога смикається — показник тривожності. Рорі,
здійнявши брови, дивиться на неї, а я натискаю підбором на килим,
щоб не робити зайвих рухів.

— Зустріч із Центром грамотності, чи не так? — Стискає пальці
в замок, краватка вільно звисає з шиї. Мов здалеку, спостерігаю за
ним — тим чоловіком, якого колись кохала. Про радість, що пережили
разом, свідчать зморшки в кутиках очей. Але ті ж лінії окреслювалися
і під час нападів люті. Чорне насильство, що зруйнувало все добро, яке
колись бачила в ньому.

— Так. Їхній щорічний збір коштів планується через вісім місяців.
Данієль перепише деталі й завтра вручить тобі нотатки. Я знову беру
участь у тихому аукціоні.

— Ще щось цікаве? — питає. Голос незворушний, та щось у русі його
плечей привертає увагу. Мої інстинкти — роками ідеально
натреновані, щоб вичитувати підтексти тону Рорі та його виразів,—
попереджають про небезпеку.

— Наче нічого.

— Зрозуміло,— каже він, відтак робить глибокий медитативний вдих, ніби намагається зосередитися.— Можеш зачинити двері?

Я встаю, а поки тягнуся до дверей, ноги підгинаються від страху, що він якимось чином вияснив мій план. Не поспішаю, вимірюючи крок, намагаюся поки не панікувати. Коли знову сідаю, знімаю маску страху з обличчя, змінюючи її на вираз неупередженого зацікавлення. Він не говорить одразу, тож я кажу перша.

— Усе гаразд?

Цей байдужий погляд.

— Ти гадаєш, я телепень?

Не в змозі сказати й слова, навіть кліпнути. Програти перед тим, як розпочати гру. Думки мчать навздогін, шукаючи опори, шукаючи можливості зібратися до купи й пояснити те, про що він дізнався: одяг, викачані гроші, зустрічі з Петрою. Борюся з покликом відчинити двері й кинутися геть, руйнуючи все, над чим працювала. Кидаю погляд на затемнені вікна з віддзеркаленням кімнати, і з вуст зринає тільки:

— Про що це ти?

— Чув, що ти знову сьогодні спізнилася. І чому ж?

Повагом видихаю, усі нервові закінчення поволі розслабляються.

— Я була в спортзалі.

— Від залу йти менше ніж пів милі до офісів на Центральній вулиці.

Рорі здіймає окуляри й відкидається на спинку крісла. Його обличчя зісковзує із серпанку світла настільної лампи в пелену темряви.

— Я чогось не знаю?

Додаю нотки лагідності, якої не відчуваю, до свого голосу, відчайдушно прагну заспокоїти його страхи перед тим, як ті візьмуть

гору.

— Усе знаєш,— наполягаю.— Хотіла залишитися на заняття з велотренажерами, що починаються о пів на третю.

— З ким?

— Тобто? Ти про тренера?

— Не прикидайся дурепою,— випалює він.— Ти завше ходиш туди-сюди — у тренажерний зал і назад. Тепер щодня. Це твій тренер? Було б жалюгідним кліше.

— У мене немає тренера,— кажу я. У роті раптом стає сухо й липко.— Я віджимаю гантелі. Бігаю на доріжці або займаюся на велотренажері. Після тренування боліли м'язи, тож більше часу провела в сауні й забула лік часу. От і все.

Намагаюся натягнути на обличчя маску байдужості, та руки зраджують: хапаються за бильця крісла, наче готуючись до удару. Рорі глипає на них, а я намагаюся заспокоїтися. Зводиться, обходить свій стіл і сідає в крісло поруч.

— На нас, Клер, чекає багато роботи,— мовить він і сьорбає віскі.— З наступного тижня вся публіка спостерігатиме за нами. Жодного натяку на скандал.

Аби відказати переконливіше ще раз, варто напружитися з останніх сил:

— Нічого хвилюватися.

Рорі прихиляється і, даруючи ніжний поцілунок в губи, шепоче:

— Радий це чути.

Коли близько одинадцятої Рорі нарешті вкладається спати, я вдаю, що сплю, прислухаючись до ритму його дихання і чекаючи. Коли на годиннику перша, я тихо злізаю з ліжка — не терпиться взяти останню річ перед від'їздом — виймаю мобільний Рорі, що на тумбі біля ліжка, із зарядного пристрою та крадуся в темний коридор. Хтось міг би зателефонувати чи написати й розбудити його — не можна наражатися на небезпеку.

Наш будинок тхне старими грошима. Темне дерево, товсті плюшеві килими під ногами. Мені не вперше тинятися ночами. Тільки тоді почуваюся наче у власному будинку. Непомічена, крокую кімнатами, й оскільки ця опівнічна прогулянка остання, пробирає сум. Не за будинком — який більше правив за розкішну в'язницю,— а за собою.

То горе непросте — не лише втрата імені й ідентичності, а й життя, що його колись кортіло мати. Смерть кожної мрії заслуговує на скорботу, на те, щоб востаннє торкнутися всіх її нелегких граней.

Минаю вітальню з її величезними вікнами з виглядом на П'яту Авеню, кидаючи оком на двері, що ведуть до кабінету Данієль, й уявляю, що та подумає, коли я зникну. Чи їй докорятимуть тим, що не стежила за мною. Чи звинувачуватиме себе, що і пальцем не поворухнула, аби допомогти, коли була нагода. Крокую вузьким коридором, що веде до мого кабінету — маленької кімнатки, де майже все місце займають важкий письмовий стіл червоного дерева й турецький килим, який, напевно, коштує більше, ніж будинок моєї матері в Пенсильванії. Як же ж хочеться побудувати будиночок з меблями, що не перевищують шестизначного числа. Хочу просту фарбу на стінах і вазони, які не забуватиму поливати. Хочу невідповідні тарілки і склянки, які не так складно знайти й замінити, коли розіб'ються.

Обертаюся — так, наче хтось застане мене в моєму ж кабінеті посеред ночі, прочитавши думки, дізнавшись про те, що я задумала. Вслухаюся, аж тиша голосно стукає у вухах, напружуюся, щоб розчути найменший відбиток, схожий на кроки двома поверхами наді мною. Та у дверях нікого, і єдиний звук — стукіт мого серця.

З верхньої шухляди дістаю маленький накопичувач пам'яті, яким користувалася ще до того, як Рорі змусив кожного працювати в спільних документах. Поглядом хапаюся за фотографію матері й сестри Вайолет, що на стіні. Зроблена до того, як я пішла з коледжу, до того, як зустріла Рорі й змінила траєкторію життя.

— Ми йдемо на пікнік,— оголосила мати, з'явившись із дверей кухні одного суботнього ранку. Ми з Вайолет повсідалися на диван і дивилися телевизор. Ніхто не хотів іти. Саме перебували на середині марафону «Сутінкової зони». Та мама наполягала:

— У нас не так уже й багато вихідних до того, як поїде Клер,— мовила вона.

Вайолет глянула на мене — усе ще зла, бо я обрала Вассар замість місцевого університету.— Хочу провести час на вулиці з моїми дочками.

А через три роки їх не стало.

Менш як за годину після того, як розмовляла з мамою телефоном. Ми обмінялися короткими репліками, та я і досі чую її голос по той бік лінії — казала, що не може говорити, бо вона з Вайолет вирушила за піцою, тому перетелефонує тоді, як повернуться додому. Відтоді картаюся — чи залишилися б живі, якби затримала її в розмові? Чи коли б не зателефонувала взагалі й вони могли перетнути перехрестя до того, як той п'янюга-водій влетів у них.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ